

Управління культури Чернігівської
облдержадміністрації
Чернігівська державна обласна універсальна наукова
бібліотека ім. В.Г. Короленка

Леонід Могучов
**Джерела духовної
пам'яті**

Акварельний живопис
Каталог

Чернігів 2004

ББК 85.143 (4УКР) 6-8

М 74

Могучов Л.Б. Джерела духовної пам'яті: Акварельний живопис: Каталог. – Чернігів, 2004. – 32 с.: іл.

Каталог виставки Почесного члена Спілки Художників України Леоніда Борисовича Могучова, що експонувалася в Чернігівській державній обласній універсальній науковій бібліотеці ім. В.Г. Короленка у квітні-травні 2004 року.

Відповідальний за випуск: П.В. Грищенко

Над каталогом працювали: Л.Б. Могучов

В.М.Величко

Л.М. Поліщук

Комп'ютерна верстка: Л.М. Раєвич

Фото: В.М. Величка

Ризограф Чернігівської ОУНБ ім. В.Г. Короленка

Підписано до друку: 22.04.2004 р.

Леонід Могучов народився 24 квітня 1925 р. в багатодітній сім'ї, де крім нього було ще четверо братів і стільки ж сестер. Він рано увійшов у світ мистецтва, завдяки тому, що його батько працював освітлювачем у Чернігівському драматичному театрі, а мати працювала в цьому ж театрі прибиральницею. Відвідуючи театр, хлопчик уважно придивлявся, як малюються декорації. Мати Леоніда була віруючою жінкою, і щонеділі та в свята брала дітей з собою до церкви. Знамениті чернігівські собори зачарували хлопця. Згодом він почав робити з них замальовки. Аж тут – війна. І на малюнках юнака – руїни Чернігова. Він все це бачив, все пережив.

Леонід Могучов пішов захищати Батьківщину. У складі Луненецького Червонопрапорного полку морської піхоти визволяв Україну, Білорусь, Прибалтику, Польщу. В Німеччині завершився бойовий шлях, але демобілізувався лише у 1949 році. Бойові нагороди: медалі “За відвагу”, “За визволення Риги”, “За перемогу над Німеччиною” та ордени “За мужність”, „Велика Вітчизняна війна”.

У 1951р. закінчив Центральну Військово-морську школу. Вступивши до Одеського художнього училища в 1953 році, змушений був залишити навчання через матеріальну скруту. Працював на підприємствах рідного міста художником-оформлювачем.

Та в серці жила мрія стати художником. Працюючи, він все ж спромігся брати уроки живопису. Його першим вчителем став чернігівський художник В.Беляєв. Згодом

доля послала художнього наставника в особі київського майстра живопису Миколи Глуценка. Протягом 18 років Леонід Могучов керував образотворчою студією при Чернігівському будинку піонерів та школярів.

Невтомний трудівник і романтик, він пішки або частіше на велосипеді проїхав всю Чернігівщину, побував на Закарпатті, Буковині, Поділлі та в інших регіонах України, на Кавказі та в Росії, змалювавши майже три тисячі пам'яток історії та культури, частина з яких, на жаль, до нашого часу не збереглася. Художник ніколи не мав ні майстерні, ні приміщення для зберігання своїх робіт. Але продовжує творчо працювати. Він одружений, має двох дітей та онуку. Його дружина і дочка – інваліди.

Вперше глядачі познайомилися з творчістю майстра у 1953 році. З того часу відбулося 126 персональних виставок Леоніда Могучова у великих та малих містах України, Росії, Білорусі та Канади. У 1993-94 рр. під патронатом Посольства України в Канаді, Української православної церкви – Київського патріархату, Українського товариства охорони пам'яток історії та культури у найбільших містах шести провінцій країни відбулося 44 його персональні виставки. У Канаді художника було прийнято Почесним членом Асоціації художників-акварелістів Канади та США.

Українська православна церква – Київський патріархат та Українське товариство охорони пам'яток історії та культури 20 червня 1992 року започаткували спеціальний неприбутковий благодійний фонд Л.Б.Могучова на збереження та реставрацію пам'яток церковного зодчества, народної архітектури України. На пожертви зібрані у Канаді реставровані деякі чернігівські храми (зокрема, виділені кошти для церкви Михайла і Федора, П'ятницької церкви).

Свої роботи Леонід Могучов тільки дарує. Вони зберігаються в різних музеях України, деякі в приватних колекціях Канади, США та Великобританії. Леонід Борисович ілюстрував три книги, що вийшли у Київському видавництві “Будівельник”. Це – “Чарівна подорож” Марії Зубенко-Царьової, “Подих давнини глибокої” Павла

Мусієнка та “Літопис у камені” Ніни Несвіт і Ольги Степури. У 1994 році, в Канаді випущено кольоровий альбом з акварельних робіт автора. Українське телебачення зробило фільм “Така його доля”, який багато разів демонструвався на прохання глядачів.

10 лютого 1998 року Леоніда Могучова прийнято в почесні члени Співки Художників України. У 2000 році у Києві пройшли виставки художника, присвячені 2000-літтю християнства та 75-річному ювілею митця.

Експозицію нинішньої виставки складають акварелі різних періодів його творчості. Художник власноруч обрамував роботи дубовими рамами трьох кольорів: чорний – для зруйнованих пам’яток, сірий – для тих, що потребують реставрації, і коричневий – для тих, що знаходяться у належному стані. Митець усім своїм життям, своєю наснагою, вірою, невтомною працею закликає – не будьте байдужими до безцінних скарбів, що залишені нам у спадок.

Складна і важка доля Л.Могучова. Більше 50-ти років віддав художник пам’ятко-охоронній справі. Його творчість – символ стійкості людського духу, відданості своєму покликанню.

Іллінська (Богданова) церква 1653 р.
с. Суботів Черкаської обл., 1983

Георгіївська церква XVII ст.
с. Пляшево Хмельницької обл., 1982

Старожитності України

*Я надзвичайно щасливий,
що зміг зберегти для нащадків,
бодай на папері, прекрасні
пам'ятки архітектури України.*

*Це мій скромний внесок у
відродження культури рідної
землі.*

Л. Могучов

1.	Михайлівська церква 1655 р. с. Гусне Закарпатської обл.	1954	Пап., акварель	29x23
2.	Церква Параскеви XVII ст. с. Олександрівка Закарпатської обл.	1954	Пап., туш, перо	28x22
3.	Церква Різдва XVIII ст., с. Дусівське Львівської обл.	1954	Пап., акварель	27x21
4.	Михайлівська церква XVIII ст. с. Скорики Закарпатської обл.	1954	Пап., туш, перо,	30x22
5.	Миколаївська церква XVII ст. с. Колодне Закарпатської обл.	1956	Пап., акварель	28x22
6.	Михайлівська церква 1658 р.	1964	Пап., туш,	30x23

8.	с. Крайнікове Чернівецької обл. Успенська церква 1775 р. с. Дубівці Чернівецької обл.	1964	Пап., туш, перо	28x21
9.	Мовчанський монастир XV- XVI ст. , м. Путивль Сумської обл.	1968	Пап., акварель	47x35
10.	Миколаївська церква XVII ст. м. Путивль Сумської обл.	1971	Пап., акварель	47x36
11.	Костьол 1561 р. м. Летичів Хмельницької обл.	1975	Пап., акварель	35x24
12.	Воскресенська церква 1860 р. м. Вінниця	1976	Пап., акварель	36x24
13.	Церква Різдва Богородиці 1790 р. с. Конятин Чернівецької обл.	1976	Пап., туш, перо	28x21
14.	Успенська церква XIX ст. с. Тухолька Львівської обл.	1976	Пап., туш, перо	28x21
15.	Фортеця XIII-XVI ст. с. Старе Село Львівської обл.	1976	Пап., акварель	30x42
16.	Воскресенська церква XVII ст. м. Суми	1977	Пап., туш, перо	36x24
17.	Успенський собор XVIII ст. м. Київ	1978	Пап., акварель	24x36
18.	Вежа Вірменського костюлу XVI ст. , м. Кам'янець-Подільський Хмельницької обл.	1982	Пап., акварель	35x24
19.	Воскресенська церква XVII ст. м. Чортків Чернівецької обл.	1982	Пап., акварель	35x47
20.	Георгіївська церква XVII ст. с. Пляшево Хмельницької обл.	1982	Пап., акварель	35x48
21.	Загальний вигляд замкової гори та сторожової башти XVI – XVII ст. , м. Острог Ровенської обл.	1982	Пап., акварель	34x47
22.	Замок XIV ст. В'їзна башта м. Луцьк Волинської обл.	1982	Пап., акварель	36x25
23.	Замок XVI ст. м. Старокостянтинів Хмельницької обл.	1982	Пап., акварель	35x47
24.	Костьол з келіями XVI - XVIII ст. м. Бердичів Житомирської обл.	1982	Пап., туш, перо	35x24
25.	Костьол XVI ст. м. Старо-Костянтинів Хмельницької обл.	1982	Пап., акварель	48x35
26.	Кушнарівська вежа XIV ст. м. Кам'янець-Подільський Хмельницької обл.	1982	Пап., акварель	47x35

27.	Мала башта №6 XV ст. м. Кам'янець-Подільський Хмельницької обл.	1982	Пап., акварель	23x34
28.	Стара вежа 1518 р. м. Скала-Подільська Тернопільської обл.	1982	Пап., акварель	47x35
29.	Стара фортеця (західна частина) XIII-XVI ст. м. Кам'янець-Подільський Хмельницької обл.	1982	Пап., акварель	24x46
30.	Стара фортеця XV-XVI ст. м. Кам'янець-Подільський Хмельницької обл.	1982	Пап., акварель	32x44
31.	Старий замок та вежа 1518-1826 рр. м. Скала-Подільська Тернопільської обл.	1982	Пап., акварель	35x48
32.	Сторожова башта XVI ст. м. Острог Ровенської обл.	1982	Пап., акварель	47x34
33.	Фортеця. Мури з баштами XIV- XVI ст., м. Меджибож Хмельницької обл.	1982	Пап., акварель	30x42
34.	Хрестовоздвиженська церква XVII ст. м. Кам'янець-Подільський Хмельницької обл.	1982	Пап., акварель	47x35
35.	Цвинтар XVII - XIX ст. с. Пляшево Хмельницької обл.	1982	Пап., акварель	35x47
36.	Церква Різдва Богородиці XIII- XVIII ст. м. Галич Івано-Франківської обл.	1982	Пап., акварель	35x24
37.	Церква Різдва Богородиці XIVст. м. Тернопіль	1982	Пап., акварель	28x22
38.	Іллінська (Богданова) церква 1653 р. с. Суботів Черкаської обл.	1983	Пап., акварель	32x42
39.	Преображенський собор 1734 р. м. Великі Сорочинці Полтавської обл.	1983	Пап., акварель	47x35
40.	Хрестовоздвиженський собор XVII – XVIII ст. м. Полтава	1983	Пап., акварель	35x47
41.	Володимирський собор 1863 р. м. Київ	1992	Пап., акварель	26x36
42.	Вівтар Володимирського собору	1992	Пап.,	32x22

	1884 р., м. Київ		акварель	
43.	Дзвіниця XVII ст. та Софіївський собор XI ст., м. Київ	1992	Пап.,	40x30
44.	Дзвіниця і Трапезна Києво-Печерської Лаври XV - XVIII ст.	1995	акварель Пап.,	35x25
	м. Київ			
45.	Церква Спаса на Берестові XII ст., м. Київ	1992	Пап.,	32x24
46.	Дзвіниця Видубицького монастиря XVIII ст., м. Київ	1995	акварель Пап.,	35x24
47.	Георгіївська церква 1696 р. Видубицького монастиря м. Київ	1995	акварель Пап.,	34x24
48.	Софійський собор XI-XVII ст. м. Київ	1995	акварель Пап.,	28x40
49.	Михайлівська церква 1070 р. Видубицького монастиря м. Київ	1996	акварель Пап.,	35x25

Загальний вигляд Замкової гори та сторожової башти XV-XVII ст., м. Острог Ровенської обл., 1982

Церква Різдва Богородиці 1878 р.
с. Березанка Чернігівської обл., 1965

**Архітектурні перлини Чернігівщини
XI – початку XX сторіч**

1.	Вознесенська церква 1869 р. м. Чернігів	1951	Пап.,	44x30
2.	Вівтар Спаського собору XVIII ст., м. Чернігів	1954	Пап., акварель	36x48
3.	Скарбниця в Троїцькому соборі м. Чернігів	1954	Пап., акварель	47x35
4.	Вівтар Троїцького собору XVII ст., м. Чернігів	1956	Пап., акварель	47x36
5.	Михайлівська церква XVIII ст. с. Оболоння Чернігівської обл.	1959	Пап., акварель	34x24
6.	Церква Різдва Богородиці 1878 р. с. Березанка Чернігівської обл.	1965	Пап., акварель	36x24
7.	Михайлівська церква XVIII ст. с. Сибереж Чернігівської обл.	1966	Пап., акварель	47x35
8.	Георгіївська церква 1770 р. с. Данівка Чернігівської обл.	1968	Пап., туш, перо	30x22
9.	Пречистенська церква XIX ст. с. Костобобрів Чернігівської обл.	1968	Пап., акварель	48x36

10.	Успенський собор XII ст. м. Чернігів	1968	Пап., акварель	48x37
11.	Воскресенська церква XVIII ст. с. Качанівка Чернігівської обл.	1969	Пап., акварель	24x35
12.	Воскресенська церква 1805 р. с. Лукашівка Чернігівської обл.	1968	Пап., акварель	35x46
13.	В'їзна брама Пустинного монастиря XVII ст. с. Понорниця Чернігівської обл.	1969	Пап., акварель	20x28
14.	Михайлівська церква XIX ст. м. Короп Чернігівської обл.	1969	Пап., акварель	24x32
15.	Пречистенська церква XIX ст. с. Даничі Чернігівської обл.	1969	Пап., акварель	34x24
16.	Церква Різдва Богородиці XVIII ст. с. Загребелля Чернігівської обл.	1969	Пап., акварель	47x35
17.	Воскресенська церква 1690 р. с. Седнів Чернігівської обл.	1970	Пап., акварель	24x34
18.	Георгіївська церква XVIII ст. с. Седнів Чернігівської обл.	1970	Пап., туш, перо	34x24
19.	Густинський монастир. Надвратна Миколаївська церква XVII ст. с. Густиня Чернігівської обл.	1970	Пап., акварель	36x23
20.	Миколаївська церква XVIII ст. м. Новгород-Сіверський Чернігівської обл.	1970	Пап., акварель	35x47
21.	Надбрамна дзвіниця Спасо-Преображенського монастиря XIV-XVII ст., м.Новгород-Сіверський Чернігівської обл.	1970	Пап., акварель	48x36
22.	Північна вежа Спасо-Преображенського монастиря XVII ст., м.Новгород-Сіверський Чернігівської обл.	1970	Пап., акварель	47x35
23.	Південна вежа Спасо-Преображенського монастиря XVII ст., м.Новгород-Сіверський Чернігівської обл.	1970	Пап., акварель	44x34
24.	Загальний вигляд Спасо-Преображенського монастиря XIV-XVII ст., м.Новгород-Сіверський Чернігівської обл.	1970	Пап., акварель	36x41
25.	Тріумфальна арка кінця XVIII ст. , м.Новгород-Сіверський Чернігівської обл.	1970	Пап., акварель	36x47

26.	Успенська церква XIX ст. с. Седнів Чернігівської обл.	1970	Пап., акварель	34x24
27.	Селянська хата XIX ст. м. Седнів Чернігівської обл.	1970	Пап., акварель	22x32
28.	Троїцька церква 1811 р. с. Бігач Чернігівської обл.	1970	Пап., акварель	32x24
29.	Введенська церква 1677 р. Троїцько-Іллінського монастиря, м. Чернігів	1971	Пап., акварель	47x35
30.	Вівтар собору Різдва Богородиці XVII ст. м. Козелець Чернігівської обл.	1971	Пап., акварель	35x24
31.	Воскресенська церква 1844 р. с. Густиня Чернігівської обл.	1971	Пап., туш, перо	32x24
32.	Михайлівська церква 1853 р. с. Риботин Чернігівської обл.	1971	Пап., акварель	42x27
33.	Надгробок на могилі вченого хіміка В.О. Богдановської- Попової (1867-1896) с. Шаболинів Чернігівської обл.	1971	Пап., акварель	34x47
34.	Палац К. Розумовського 1799-1803 рр. м. Батурин Чернігівської обл.	1971	Пап., акварель	35x47
35.	Собор Різдва Богородиці XVII ст. м. Козелець Чернігівської обл.	1971	Пап., акварель	35x47
36.	Троїцька церква XVIII ст. с. Масани Чернігівської обл.	1971	Пап., акварель	35x24
37.	Андріївська церква XVIII ст. с. Стольне Чернігівської обл.	1972	Пап., акварель	23x36
38.	Петропавлівська церква 1693-1708 рр. с. Густиня Чернігівської обл.	1972	Пап., акварель	47x35
39.	Спасо-Преображенський собор XVIII ст. м. Прилуки Чернігівської обл.	1972	Пап., акварель	47x36
40.	Успенська церква XVII ст. с. Вишеньки Чернігівської обл.	1972	Пап., акварель	36x48
41.	Воскресенська церква XVII ст. с. Линовиця Чернігівської обл.	1973	Пап., акварель	35x23
42.	Михайлівська церква XVIII ст. с. Топчіївка Чернігівської обл.	1973	Пап., акварель	28x22
43.	Успенський собор Єлецького монастиря XII-XVII ст. м. Чернігів	1973	Пап., акварель	47x35

44.	В'їзна брама Троїцького собору XVII ст., м. Чернігів	1974	Пап., акварель	39x29
45.	Троїцький собор XVII ст. Вигляд з боку дзвіниці м. Чернігів	1974	Пап., акварель	48x38
46.	Троїцький собор XVII ст. Вигляд з боку Іллінської церкви XII ст., м. Чернігів	1974	Пап., акварель	48x36
47.	Трьохсвятительська церква XVIII ст. с. Лемеші Чернігівської обл.	1975	Пап., акварель	48x36
48.	Церква Різдва Богородиці XVII ст. с. Ульянівка Чернігівської обл.	1975	Пап., акварель	48x36
49.	Миколаївська церква 1809 р. с. Смолянка Чернігівської обл.	1976	Пап., акварель	48x35
50.	Покровська церква XIX ст. м. Сосниця Чернігівської обл.	1976	Пап., акварель	30x42
51.	Пречистенська церква XIX ст. с. Антонівка Чернігівської обл.	1976	Пап., акварель	32x42
52.	Успенський собор XII ст. Руїни будинку настоятеля XVII ст. м. Чернігів	1976	Пап., акварель	48x38
53.	Троїцька церква XVIII ст. с. Виблі Чернігівської обл.	1977	Пап., акварель	34x47
54.	Ансамбль Троїцько-Іллінського монастиря XII-XVII ст. м. Чернігів	1978	Пап., акварель	35x47
55.	Дзвіниця XVII ст. с. Осіч Чернігівської обл.	1978	Пап., акварель	32x22
56.	Замок графа Якова де Бальмена XVII ст. с. Линовиця Чернігівської обл.	1980	Пап., акварель	36x46
57.	Миколаївський собор XVII ст. м. Ніжин Чернігівської обл.	1980	Пап., акварель	32x22
58.	Церква Різдва Богородиці XIX ст. с. Вовчок Чернігівської обл.	1981	Пап., акварель	28x22
59.	Краєвид на Болдину гору та Єлецький монастир XII-XVII ст., м. Чернігів	1982	Пап., туш, перо	23x34
60.	Дзвіниця Єлецького монастиря XVII ст., м. Чернігів	1984	Пап., акварель	47x35
61.	Іллінська церква XII ст. м. Чернігів	1985	Пап., акварель	42x24

62.	Колегіум 1701 р. м. Чернігів	1985	Пап., акварель	47x35
63.	Покровська церква початку XX ст. с. Жукля Чернігівської обл.	1985	Пап., акварель	48x36
64.	Спаський собор XI ст. м. Чернігів	1985	Пап., акварель	48x36
65.	Спаський собор XI ст., Борисоглібський собор 1120- 1123рр., Колегіум 1701 р. м. Чернігів	1985	Пап., акварель	37x48
66.	Михайлівська церква XIX ст. с. Синявка Чернігівської обл.	1986	Пап., акварель	31x21
67.	Дзвіниця Троїцько-Іллінського монастиря XVII ст. м. Чернігів	1988	Пап., акварель	25x36
68.	Троїцький собор XVII ст. м. Чернігів	1988	Пап., акварель	46x35
69.	Вознесенська церква кінця XIX ст. м. Прилуки Чернігівської обл.	1989	Пап., акварель	32x22
70.	Іллінська церква XII ст. м. Чернігів	1989	Пап., акварель	48x36
71.	Троїцький собор XVII ст. (до реставрації), м. Чернігів	1990	Пап., акварель	37x25
72.	Трапезна та дзвіниця Єлецького монастиря XVII ст. м. Чернігів	1995	Пап., акварель	36x27
73.	Іллінська церква XII ст. м. Чернігів	1996	Пап., акварель	21x31
74.	Казанська церква XIX ст. м. Чернігів	1996	Пап., акварель	36x27
75.	Катерининська церква XVII- XVIII ст., м. Чернігів	1996	Пап., акварель	22x30
76.	Церква Михайла та Федора XVIII ст., м. Чернігів	1996	Пап., акварель	21x30
77.	Єлецький монастир XII- XVII ст., м. Чернігів	1997	Пап., акварель	24x36
78.	П'ятницька церква XII ст. м. Чернігів	1997	Пап., акварель	35x24

**Миколаївська церква XVIII ст.
м. Новгород-Сіверський, 1970**

**Віттар Троїцького собору XVII ст.
м. Чернігів, 1956**

**Ансамбль Троїцько-Іллінського монастиря XII-XVII ст.
м. Чернігів, 1978**

**Дзвіниця Єлецького
монастиря XVII ст.**

**Загальний вигляд Спасо-Преображенського монастиря
XIV-XVII ст., м. Новгород-Сіверський, 1970**

Вітряки та млини

1.	Водяний млин XX ст. на двох баркасах на р. Десні біля с. Єньків Хутір Чернігівської обл.	1956	Пап., акварель	26x36
2.	Вітряк XIX ст. с. Ковпита Чернігівської обл.	1967	Пап., акварель	48x32
3.	Вітряк XIX ст. с. Ямище Чернігівської обл.	1960	Пап., акварель	46x35
4.	Вітряк XIX ст. с. Жеведь Чернігівської обл.	1962	Пап., акварель	30x21
5.	Вітряк XIX ст. с. Стольне Чернігівської обл.	1962	Пап., акварель	42x34
6.	Вітряк XIX ст. с. Якубівка Чернігівської обл.	1962	Пап., акварель	35x25
7.	Вітряк XIX ст. с. Пльохів Чернігівської обл.	1963	Пап., акварель	37x49
7.	Водяний млин XX ст. с. Горошківка Чернігівської обл.	1963	Пап., акварель	42x34
9.	Вітряк XIX ст.	1965	Пап., акварель	34x25

	с. Димерка Чернігівської обл.		акварель	
10.	Вітряк XX ст.	1965	Пап.,	24x31
	с. Носівка Чернігівської обл.		акварель	
11.	Вітряк XX ст.	1965	Пап.,	21x31
	с. Селище Чернігівської обл.		акварель	
12.	Водяний млин XIX ст.	1966	Пап.,	47x34
	с. Леонівка Чернігівської обл.		акварель	
13.	Вітряк XIX ст.	1967	Пап.,	42x34
	с. Андріївка Чернігівської обл.		акварель	
14.	Вітряк XX ст.	1968	Пап.,	21x32
	с. Киянка Чернігівської обл.		акварель	
15.	Вітряк XX ст.	1968	Пап.,	21x32
	с. Тростянець Чернігівської обл.		акварель	
16.	Вітряк XIX ст.	1969	Пап.,	32x22
	с. Воловиця Чернігівської обл.		акварель	
17.	Вітряк XIX ст.	1969	Пап.,	47x37
	с. Олбин Чернігівської обл.		акварель	
18.	Вітряк XIX ст.	1969	Пап.,	42x32
	с. Семеняївка Чернігівської обл.		акварель	
19.	Вітряк XX ст.	1969	Пап.,	36x25
	с. Туря Чернігівської обл.		акварель	
20.	Водяний млин XX ст.	1969	Пап.,	22x31
	с. Тимоновичи Чернігівської обл.		акварель	
21.	Вітряк XIX ст.	1971	Пап.,	48x33
	с. Голубичи Чернігівської обл.		акварель	
22.	Вітряк XX ст.	1971	Пап.,	47x36
	с. Стольне Чернігівської обл.		акварель	
23.	Вітряк XIX ст.	1971	Пап.,	32x22
	с. Хибалівка Чернігівської обл.		акварель	
24.	Водяний млин XIX ст.	1971	Пап.,	24x32
	с. Галаганівка Чернігівської обл.		акварель	
25.	Водяний млин 1914 р.	1971	Пап.,	22x31
	с. Тимоновичи Чернігівської обл.		акварель	
26.	Вітряки XX ст.	1972	Пап.,	21x31
	Між с. Держанівка і с. Носівка Чернігівської обл.		акварель	
27.	Вітряк XIX ст.	1973	Пап.,	28x21
	с. Смолигівка Чернігівської обл.		акварель	
28.	Вітряк XIX ст.	1973	Пап.,	35x24
	с. Туря Чернігівської обл.		акварель	
29.	Вітряк XIX ст.	1974	Пап.,	30x21
	с. Селянська слобода Чернігівської обл.		акварель	
30.	Вітряк XIX ст.	1975	Пап.,	31x22
	с. Бережківка Чернігівської обл.		акварель	
31.	Вітряк XX ст.	1977	Пап.,	20x30

Вітряк XIX ст.

с. Ковпита Чернігівської обл., 1967

Водяний млин XIX ст.

с. Галаганівка Чернігівської обл., 1971

Водяний млин XX ст. на двох баркасах на р. Десні

с. Єньків Хутір Чернігівської обл., 1956

Події та наслідки Великої Вітчизняної війни

*Планета Земля – для всіх рідний дім.
Чому на цій планеті споконвічна
ворожнеча, а між націями – війни?*

*На земній кулі процвітає нецтво,
рабство, насильство, зло. Коли люди стануть
добрими один до одного?*

*Коли вони будуть любити один одного,
жити спокійно без війн, танків, бомб, мати
сім'ї, виховувати дітей?*

*Коли перекуємо мечі на орала, а списи на
серпи?*

Л. Могучов

1.	Вулиця Шевченка м.Чернігів, 1941р.	1957	Пап., акварель	21x31
2.	Вулиця Леніна м.Чернігів, 1941р.	1958	Пап., акварель	20x29
3.	Старий вояка (1-й Білоруський фронт), 1943р.	1958	Пап., акварель	26x18
4.	Підбиті німецькі танки 1943р.	1960	Пап., акварель	36x49
5.	Зруйноване депо м.Чернігів, 1941р.	1962	Пап., акварель	24x35
6.	П'ятницька церква ХІІст. після бомбардування німецькими літаками, 1941р.	1964	Пап., акварель	25x39
7.	Руїни м. Чернігова після бомбардування німецькими літаками, 23-29 серпня 1941р.	1964	Пап., акварель	23x38
8.	Моя оселя, м.Чернігів 24 серпня1941р.	1975	Пап., акварель	24x36
9.	Підкріплення 1941р.	1982	Пап., акварель	30x22
10.	До передової (1-й Український фронт), 1943 р.	1982	Пап., акварель	24x30
11.	Бої за визволення Житомира 31 грудня 1943 р.	1982	Пап., акварель	31x22
12.	Прохід для наступу (1-й Білоруський фронт), 1943р.	1982	Пап., акварель	22x32
13.	Танковий десант (Український фронт), 1943р.	1982	Пап., акварель	21x30
14.	На вогнюну позицію	1982	Пап., акварель	22x32
15.	Підбиті німецькі танки під м. Скала, 5 квітня 1944 р.	1982	Пап., акварель	37x50
16.	На пряму наводку (Прибалтійський фронт), 1944 р.	1982	Пап., акварель	40x28
17.	Підбитий німецький танк (Український фронт), 1944 р.	1982	Пап., акварель	16x22
18.	Важкі бої, 1944 р.	1982	Пап., акв.	36x48
19.	Атака 1-ї Гвардійської Армії за визволення м. Проскурова 27 березня 1944 р.	1982	Пап., акварель	20x30
20.	У весняну повінь (1-й Український фронт), 1944р.	1982	Пап., акварель	18x31
21.	На бойову позицію (2-й Білоруський фронт), 1944р.	1982	Пап., акварель	18x31

Руїни м. Чернігова після бомбардування німецькими літаками, 23–29 серпня 1941 р., 1964

Мальовнича Чернігівщина

1.	Зацвіло різнотрав'я	1956	Пап., акварель	45x35
2.	Сосна на галявині	1970	Пап., акварель	42x31
3.	Місце святилище	1970	Пап., акварель	48x36
4.	Навіки разом	1970	Пап., акварель	45x35
5.	Віковична сосна	1972	Пап., акварель	20x29
6.	Сосни на схилі	1972	Пап., акварель	41x30

7.	Розмиті коріння	1972	Пап., акварель	32x22
8.	Повінь	1972	Пап., акварель	26x35
9.	Літечко прийшло	1975	Пап., акварель	35x28
10.	Боротьба за життя	1979	Пап., акварель	62x44
11.	Річка Утка	1979	Пап., акварель	62x44
12.	Дерева вмирають стоячи	1979	Пап., акварель	42x30
13.	Деснянська далечінь	1979	Пап., акварель	54x44
14.	Казкове дерево	1981	Пап., акварель	45x32
15.	Дивовижне дерево	1982	Пап., акварель	22x29
16.	Остання весна	1982	Пап., акварель	40x30
17.	До рідного краю	1983	Пап., акварель	35x42
18.	Розлога верба	1985	Пап., акварель	32x24
19.	На р. Білоус	1985	Пап., акварель	46x35
20.	До рідних домівок	1985	Пап., акварель	34x47
21.	Весна прийшла	1987	Пап., акварель	44x34
22.	Стара сосна	1989	Пап., акварель	46x34
23.	Старий дуб	1990	Пап., акварель	42x34
24.	Поліська озимина	1990	Пап., акварель	28x44
25.	Після дощу	1990	Пап., акварель	35x47
26.	На р. Білоус	1991	Пап., акварель	42x30
27.	Рідне Полісся	1991	Пап., акварель	42x32
28.	Крига пішла	1992	Пап., акварель	21x31
29.	Хліб зібрали	1992	Пап., акварель	27x40

30.	Згадка	1992	Пап., акварель	40x34
31.	Старість	1992	Пап., акварель	46x35
32.	Веселка	1993	Пап., акварель	47x34
33.	Відлига	1993	Пап., акварель	30x42
34.	Придесення	1993	Пап., акварель	44x32
35.	Повінь	1997	Пап., акварель	24x35
36.	Схід місяця	1997	Пап., акварель	36x47
37.	Монастирське	1997	Пап., акварель	48x35
38.	Верби на р. Білоус	1997	Пап., акварель	38x47
39.	Подружжя лелек	1998	Пап., акварель	34x42
40.	Повінь	1998	Пап., акварель	35x48
41.	Чайки над озером	1999	Пап., акварель	24x34
42.	Весна на р. Десна	1999	Пап., акварель	24x36
43.	Наслідки шаленого вітру	1999	Пап., акварель	47x34
44.	На осонні	2000	Пап., акварель	35x27
45.	Хмариться	2000	Пап., акварель	17x27
46.	Квітнуть трави	2000	Пап., акварель	34x22
47.	Надвечір'я	2000	Пап., акварель	40x23
48.	Після бурі	2000	Пап., акварель	33x47
49.	Відлига	2000	Пап., акварель	24x31
50.	Помічена блискавкою	2000	Пап., акварель	46x36
51.	Після бурі	2000	Пап., акварель	41x33
52.	Після повені	2000	Пап., акварель	43x38

53.	Верби біля річки	2000	Пап., акварель	43x38
54.	Річкова затока	2000	Пап., акварель	39x32
55.	Весняна казка	2001	Пап., акварель	39x32
56.	Підвласне часу	2001	Пап., акварель	36x25
57.	Мряка	2001	Пап., акварель	47x34
58.	На стежині	2002	Пап., акварель	47x34
59.	Полудень	2002	Пап., акварель	24x34
60.	Ранок	2002	Пап., акварель	21x30
61.	Лісовик	2002	Пап., акварель	45x34
62.	Ранок	2002	Пап., акварель	47x36
63.	Верби	2002	Пап., акварель	34x24
64.	На озері	2002	Пап., акварель	48x36
65.	Осінь на Десні	2002	Пап., акварель	25x35
66.	Верби біля річки	2002	Пап., акварель	35x25
67.	Сонячно буде	2002	Пап., акварель	24x36
68.	Дуб лосині роги	2002	Пап., акварель	46x35
69.	Верба схилилася	2002	Пап., акварель	47x36
70.	Очерет	2002	Пап., акварель	34x22
71.	Час іде, і все минає	2003	Пап., акварель	34x22
72.	Похмуро	2003	Пап., акварель	24x34
73.	Глушець	2003	Пап., акварель	33x46
74.	Десна	2003	Пап., акварель	47x33
75.	При лузі	2003	Пап., акварель	35x47

76.	Ще живе	2003	Пап., акварель	46x34
77.	Після дощу	2003	Пап., акварель	35x47
78.	Оселя лелек	2003	Пап., акварель	45x34
79.	Сонячний день	2003	Пап., акварель	35x47
80.	Монастирське	2003	Пап., акварель	42x34
81.	Озеро “Прикал”	2003	Пап., акварель	48x36
82.	Над річкою	2003	Пап., акварель	34x22
83.	Берізка	2003	Пап., акварель	34x24
84.	Лісова стежина	2003	Пап., акварель	30x24
85.	Монастирське озеро	2003	Пап., акварель	24x36
86.	Деснянська затока	2003	Пап., акварель	24x36
87.	Осінь	2003	Пап., акварель	34x24
88.	На річці	2003	Пап., акварель	47x34
89.	Схилилася	2003	Пап., акварель	35x23

Остання весна
1982

Сосна на галявині, 1970

“Золоте кільце Росії”

1.	Храм Василя Блаженного 1554-1560 рр., м. Москва	1974	Пап., акварель	30x25
2.	Кремль, Дзвіниця Івана Великого 1505-1508 рр. Благовіщенський собор 1484-1489 рр., м. Москва	1987	Пап., акварель	36x25
3.	Дмитрівський собор 1193-1197 рр., м. Володимир	1987	Пап., акварель	36x25
4.	Храм Покрови на р. Нерлі 1165 р., м. Боголюбово	1987	Пап., акварель	36x24
5.	Вид на Троїце-Сергієву лавру	1987	Пап.,	25x36

6.	XV-XVIII ст., м. Сергієв Посад П'ятницький або Сергіїв колодязь, кінець XVII – початок XVIII ст., м. Сергієв Посад	1987	акварель Пап., акварель	29x22
7.	Покровський собор XVI-XVIII ст., м. Суздаль	1987	Пап., акварель	25x36
8.	Рождственський собор XIII-XVI ст., м. Суздаль	1987	Пап., акварель	36x25
9.	Спасо-Преображенський собор XVI ст., м. Суздаль	1987	Пап., акварель	36x25
10.	Свята брама 1683 р. Ризположенського монастиря XVI-XIX ст., м. Суздаль	1987	Пап., акварель	36x25
11.	Церква Різдва Христового 1676р., м. Москва (Ізмайлово)	1988	Пап., акварель	36x25
12.	Покровський собор XVII ст. м. Москва (Ізмайлово)	1988	Пап., акварель	35x25
13.	Південна в'їзна брама царської резиденції XVII ст., м. Москва (Ізмайлово)	1988	Пап., акварель	25x36
14.	Загальний вигляд Кремля XVII–VIII ст., м. Ростов-Великий	1988	Пап., акварель	25x36
15.	Успенський собор XVI ст., дзвінниця XVII ст., башти XVII ст., м. Ростов-Великий	1988	Пап., акварель	25x36
16.	Надбрамна церква Іоанна Богослова з кутовими баштами XVII ст., м. Ростов-Великий	1988	Пап., акварель	36x24
17.	Кутова башта та церква Іоанна Богослова XVII ст. м. Ростов-Великий	1988	Пап., акварель	36x25
18.	Загальний вигляд Спасо-Яковлевського монастиря XVII-XIX ст. від озера Нерлі м. Ростов-Великий	1988	Пап., акварель	25x36
19.	Іпатіївський монастир XIII-XVIII ст., м. Кострома	1988	Пап., акварель	25x36
20.	Дзвіниця Іпатіївського монастиря XVI ст., м. Кострома	1988	Пап., акварель	36x25
21.	Адміністративний будинок XVIII ст., м. Кострома	1988	Пап., акварель	25x36
22.	Миколаївська церква 1720р. м. Суздаль	1988	Пап., акварель	35x25
23.	Загальний вигляд на м. Плес	1988	Пап.,	26x36

24.	Двоповерхова дерев'яна будівля XIX ст., м. Кострома	1988	акварель Пап.,	24x34
25.	На Волзі м. Кострома	1988	акварель Пап.,	25x36
26.	Краєвид від р. Волги на м. Кострому	1988	акварель Пап.,	25x35
27.	Олександрівський монастир XVI ст., м. Олександрово Московської обл.	1988	акварель Пап.,	21x28

Іпатіївський монастир XIII-XVIII ст.
м. Кострома, 1988

Духовна спадщина Канади

1.	Андріївська українська православна церква XX ст. м. Торонто, Канада	1993	Пап., акварель	33x43
2.	Українська католицька церква XX ст., м. Торонто, Канада	1993	Пап., акварель	43x33
3.	Атлантичний океан Канада	1993	Пап., акварель	24x32
4.	Трьохмачтовий бриг м. Монреаль, Канада	1993	Пап., акварель	36x24
5.	Воскресенська церква та	1993	Пап.,	25x36

	цвинтар м. Мігам, Канада		акварель	
6.	Берег Тихого океану від Ванкуверської затоки Канада	1993	Пап., акварель	36x25
7.	Католицька церква ХХ ст. м. Торонто, Канада	1993	Пап., акварель	40x27
8.	Українська католицька церква Іоанна Хрестителя ХХ ст. м. Оттава	1994	Пап., акварель	47x35
9.	Українська православна церква Пресвятої Трійці ХХ ст. м. Ванкувер, Канада	1994	Пап., акварель	41x31
10.	Краєвид м. Торонто з боку о. Онтаріо, Канада	1994	Пап., акварель	31x43
11.	Католицька церква Кирила і Мефодія м. Сан-Катеринськ, Канада	1994	Пап., акварель	25x35
12.	Гори Альберто Канада	1994	Пап., акварель	32x24
13.	Пароплав на рейді. Ванкуверська затока м. Ванкувер, Канада	1994	Пап., акварель	21x45
14.	Індійські вігвами м. Ванкувер, Канада	1994	Пап., акварель	38x25
15.	Тотем індіанський культ Британська Колумбія, Канада	1994	Пап., акварель	48x22
16.	Російська греко-католицька православна церква Святої Варвари, м. Едмонтон, Канада, 1958	1994	Пап., акварель	42x26
17.	Українська католицька церква Святого Іосафата 1945 р. м. Едмонтон, Канада	1994	Пап., акварель	25x38
18.	Ніагарський водопад Провінція Онтаріо	1994	Пап., акварель	48x71
19.	Вітряк ХХ ст. Передмістя м. Вінніпег, провінція Монітоба, Канада	1994	Пап., акварель	62x45

**Будинок парламенту провінції Манітоби
м. Вінніпег, Канада, 1994**

**Українська
католицька церква
Пресвятої
Богородиці. 1954 р., м.
Калгарі, Канада, 1994.**

Вітряк ХХ ст.

Передмістя м.Вінніпег, провінція Монітоба, Канада, 1994

**Євген Львович Ревуцький з дружиною на виставці
художника у Ванкувері, 1994**

На 1-й стор. обкладинки:

Троїцька церква

с. Бігач Чернігівської області, 1970

На 2-й стор. обкладинки:

**Леонід Могучов біля пам'ятника Тарасу
Шевченку.**

Канада, 1993

На титульній сторінці:

Вітвар Спасо-Преображенського собору ХІ ст.

м. Чернігів, 1952

Віковічна сосна.
Чернігівщина,
972

Ілюстрації в тексті:

1. А.Н. Шкурко „Портрет Л. Могучова”, 1948
2. В.М. Величко „Л. Могучов на етюдах”, 1984

Воздвиженська церква в Чернігові, 1952

Адреса бібліотеки: 14000, м. Чернігів, проспект Миру, 41.
Телефон для довідок: 7-35-65

Бібліотека працює:
понеділок – четвер
з 10.00 до 19.30
субота – неділя
з 10.00 до 17.30